

79704

796

ТЪРНОВСКА
КНИЖОВНА ШКОЛА

7

ТЪРНОВСКАТА
КНИЖОВНА
ШКОЛА
И ХРИСТИЯНСКАТА
КУЛТУРА
В ИЗТОЧНА
ЕВРОПА

УНИВЕРСИТЕТСКО ИЗДАТЕЛСТВО
“СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ”

ТЪРНОВСКА
КНИЖОВНА ШКОЛА

7

ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“
ИНСТИТУТ ЗА БАЛКАНИСТИКА
ПРИ БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

**ТЪРНОВСКАТА
КНИЖОВНА ШКОЛА
И ХРИСТИЯНСКАТА
КУЛТУРА
В ИЗТОЧНА ЕВРОПА**

Седми международен симпозиум
Велико Търново, 8–10 октомври 1999 г.

Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“

Велико Търново

2002

886.7.09

жл 96

886.7.09+ 808.67-2+

949.72.03

19704

Редакционна колегия:

проф. д-р Георги Данчев (гл. редактор)
проф. д-р Иван Харалампиев
проф. д-р Йордан Андреев
проф. д-р Ангел Давидов
проф. д-р Тотю Коев
проф. д-р Любен Прашков
проф. Василка Тъпкова-Заимова
проф. д-р Димитър Кенанов
доц. д-р Невяна Дончева-Панайотова

УНИВ. БИБЛИОТЕКА, В. ТЪРНОВО
№ 267 / 2003

© Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“

© Институт за балканистика при БАН

ISBN 954-524-339-2 (T7)

Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“
Институт за балканистика при БАН
ТЪРНОВСКА КНИЖОВНА ШКОЛА. Т. 7
Седми международен симпозиум, Велико Търново, 8—10 октомври 1999 г.

ПРИВЕТСТВИЕ

към участниците в Седмия международен симпозиум
„Търновска книжовна школа“ — 8 октомври 1999 г.

Уважаеми колеги и гости, дами и господа!

Изминаха двадесет и осем години от провеждането на първия международен симпозиум „Търновска книжовна школа 1371—1971“. От чисто юбилейна научна проява в началото, Търновският симпозиум се превърна в необходима и авторитетна възможност учени от различни страни периодично да се събират, за да разискват проблеми на един изключителен духовен феномен, какъвто е Търновската книжовна школа, свързана в най-активния период на съществуването си с името на последния средновековен български патриарх Евтимий. Днес за наша радост симпозиумът се провежда за седми път. Неговите досегашни прояви допринесоха твърде много за изясняването на една проблематика, която има важно значение за разбиране характера на културния живот не само в България, но и в цяла Югоизточна Европа през втората половина на XIV и началото на XV век.

Не бих искал, а и не е моя работа да правя преглед на постигнатото дотук, но мисля, че великотърновските симпозиуми изиграха и продължават да играят положителна роля като пример за детайлно проучване на общокултурните процеси в определен период на Българското средновековие. Досегашните резултати са сериозни и обнадеждаващи. Шестте тома с материали от изминалите симпозиуми, а и редица изследвания вън от тях, свързани с подобни проблеми, са добро доказателство за това.

Проучването на търновската средновековна проблематика се оказва добра основа за разбиране на книжовноезиковите, литературните, художествените и духовните процеси през следващите векове — XV, XVI и XVII. В това отношение вече са направени важни стъпки. По такъв начин симпозиумите „Търновска книжовна школа“ станаха катализатор за изследвания най-напред върху българското културно наследство от един голям следващ период, за който се знаеше твърде малко и който предстои да бъде проучван допълнително.

От друга страна, достатъчно добре беше разкрита същността на взаимовръзката между духовните върхове на Първото и Второто българско царство. В такъв смисъл трябва да се оцени много високо замисълът за провеждане на търновския симпозиум. Той е свързан пряко с името на покойния проф. Пеньо Русев — един великолепен учен и изключителен ентузиаст. Ето какво споделя в словото си пред Първия симпозиум акад. Николай Тодоров, тогавашен директор на Института по балканистика при Българската академия на науките: „В началото стои едно хрумване, една идея на проф. П. Русев да привлече най-добрите от токущо записалите се първи студенти на новоткрития Търновски висш педагогически институт в научен кръжок по стара българска литература. През есента на 1964 г. студентите във Велико Търново проведоха научна сесия, посветена на 600-годишнината от рождението на най-великия от учениците на Евтимий Търновски — писателя-художник Григорий Цамблак. После в една студена и дълга търновска вечер двамата с П. Русев, тогава преподаватели в Търновския висш педагогически институт, с часове обикаляхме улиците на Търновград и решихме най-важното“.

По-нататък проф. Н. Тодоров изтъква и важната роля на първия ректор проф. Ал. Бурмов, който по неговите думи със своя авторитет и внимателно премислена научна стратегия е подтикнал по-младите си колеги да решат, че едва проходящата великотърновска историко-филологическа наука е длъжна да започне работата си с проучване на средновековните търновски книжовници.

Началото се оказва полезно и ползотворно. Въпросът е накъде отук нататък. Защото и най-сериозната проблематика рано или късно престава да бъде актуална било защото най-важните ѝ въпроси са решени, било защото времето не се интересува от нея.

Трябва да кажа като учен, който е близо до медиевистичните проблеми, че има да се работи много, още твърде много, че има голяма и неразорана нива, макар че мнозина именити изследователи направиха значителни приноси.

С дълбоко убеждение, че симпозиумите „Търновска книжовна школа“ имат бъдеще и през следващото столетие и хилядолетие, се надявам да се променят две важни неща, които според мен ще подобрят качеството на тяхната работа.

Струва ми се, че научните доклади и съобщения трябва по-точно да се придържат към конкретната обединителна тема, която за този, за седмия симпозиум, е „Търновската книжовна школа и християнската култура в Източна Европа“.

Освен това мисля, че не трябва да се дава място на nihilistic и ненаучни опити да се обезцени и обезсмисли епохалното дело на търновските реформатори от втората половина на четиринадесетото столетие — едно безспорно и всепризнато завоевание на българската и евро-

пейската духовност. За щастие такива опити, сред които за нещастие има и български, са единични и времето бързо ще ги отминие.

Уважаеми колеги и гости!

Като ректор на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, домакин на Седмия международен симпозиум „Търновска книжовна школа“, ви приветствам най-сърдечно. Дано краткият ви престой във Велико Търново бъде приятен и ползотворен. Искрено вярвам, че ще бъде така!

На добър час на Седмия международен симпозиум „Търновска книжовна школа“!

проф. Иван Харалампиев,
доктор на филологическите науки,
ректор на Великотърновския университет
„Св. св. Кирил и Методий“

8 октомври 1999 г.
Велико Търново

